

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΒΟΛΙΝ

Ο Voline (μέση) με τον αναρχικό επαναστάτη και φωτογράφο Senya Fleshin και την αναρχική Mollie Steimer το 1927

Η Ρωσική Επανάσταση μόλις που μπήκε στο δέκατο τρίτο έτος της, ένα χρονικό διάστημα αρκετό για να δείξει ένας κοινωνικός ξεσηκωμός, ακόμη και αυτής της κλίμακας, την αξία του.

Ποιά, λοιπόν, είναι η τωρινή κατάσταση της χώρας «της πιο περίφημης» επανάστασης; Το ερώτημα αυτό προκύπτει συνεχώς σε ένα πλήθος ανθρώπων, όλων των τάσεων και των κοινωνικών θέσεων οι οποίοι, πνιγμένοι στις πιο διαφορετικές και αντιφατικές πληροφορίες καταλήγουν να χάνουν κάθε ελπίδα στο να φτάσουν σε μια ακριβή αντίληψη των πραγμάτων που συμβαίνουν εκεί. Ακόμη και οι σύντροφοί μας δεν είναι πάντοτε απρόσβλητοι από φανταστικές φήμες που όλοι πολύ συχνά δεν ξέρουν πώς να απαντήσουν με ενδελεχή και τεκμηριωμένα γεγονότα.

Σε μια σειρά περισσότερο ή λιγότερο τακτικών άρθρων θα προσπαθήσουμε να παρέχουμε στους αναγνώστες της «La Revue Anarchiste» με την ακριβέστερη δυνατή πληροφόρηση την πραγματική κατάσταση στην ΕΣΣΔ, μεταξύ άλλων την πολιτική, οικονομική, και κοινωνική κατάσταση. Εμείς θα συλλέγουμε τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά από πρωτογενείς και αδιαμφισβήτητες πηγές: Σοβιετικές εφημερίδες («Ισβέστια», «Πράβντα», και άλλες), γράμματα από τους ανταποκριτές μας...

Πριν την έναρξη των εν λόγω άρθρων θα θέλαμε να υπενθυμίσουμε στους αναγνώστες μας μερικά ουσιώδη πράγματα σχετικά με τη Ρωσική Επανάσταση επί τη ευκαιρία της δωδεκάτης επετείου της. Αυτή η ανασκόπηση θα είναι χωρίς αμφιβολία χρήσιμη σε όλους όσους ενδιαφέρονται για το θέμα. Επιπλέον, θα χρησιμεύσει ως βάση για ό,τι αργότερα θα πούμε.

Το ξεκίνημα της επανάστασης επιβεβαίωσε πλήρως τις θέσεις και τις προβλέψεις των αναρχικών. Στην πραγματικότητα, δεν ήταν ούτε ένα κόμμα ούτε πολιτική ούτε οποιουδήποτε άλλου είδους ομάδα που ξεκίνησε ή ηγήθηκε της επανάστασης. Ξέσπασε αυθόρμητα με μια γενική και αποφασιστική εξέγερση των εργαζόμενων μαζών που κατέληξε σέρνοντας τα κόμματα μαζί τους (Φλεβάρης-Μάρτης 1917).

Δύο παράλληλες διαδικασίες έγιναν ευθέως ξεκάθαρες, όπως συνέβη σε όλες τις πλατιές επαναστάσεις. Από τη μία πλευρά ήταν το ψάξιμο, ο προβληματισμός, και οι προσπάθειες των λαϊκών μαζών που ήθελαν να συνεχίσουν την επανάσταση, για να τη βάλουν στο μεγάλο δρόμο της ελεύθερης λαϊκής δραστηριότητας με μεγάλες κοινωνικές υλοποιήσεις εν όψει. Από την άλλη πλευρά ήταν η βιαστική συσπείρωση όλων των ειδών των πολιτικών στοιχείων που επιδίωκαν να βάλουν την επανάσταση στον πολιτικό δρόμο, εγκαθιδρύοντας έτσι μια νέα κυβέρνηση και διαλύοντας το ελεύθερο λαϊκό κίνημα.

Το πολιτικό ρεύμα αρχικά έφτασε στο σχηματισμό τριών διαδοχικών κυβερνήσεων, καμιά από τις οποίες δεν ήταν σε θέση να επιλύσει τα τεράστια προβλήματα της επανάστασης ή να ικανοποιήσει τις προσδοκίες των εργαζόμενων μαζών. Στο τιμόνι, ήταν οι κυβερνήσεις της μπουρζουαζίας και των αγροτών (Μιλιουκόφ, Πρίγκιπας Λβοφ), εκείνης του «συνασπισμού» (με τον Κερένσκι), και τέλος η σοσιαλιστική κυβέρνηση του Κερένσκι (Μάρτης-Οκτώβρης 1917).

Στο αναμεταξύ η χώρα συνέχιζε να υποφέρει. Τα προβλήματα της επανάστασης παρέμεναν ανοιχτά. Όλες οι κυβερνήσεις υποσχέθηκαν την άμεση σύγκληση της Συντακτικής Συνέλευσης μαζί με πολλά άλλα πράγματα. Αλλά όλες ήταν αδύνατο να τηρήσουν τις υποσχέσεις τους. Σε αυτές τις συνθήκες μια άλλη πολιτική ομάδα ήρθε από το πουθενά, και ενισχυμένη από την πορεία των γεγονότων, ανέλαβε τον αγώνα για την εξουσία. Αυτή ήταν το Κομμουνιστικό Κόμμα (Μπολσεβίκικο).

Ταυτόχρονα η ελεύθερη δράση των μαζών έγινε πιο ξεκάθαρη. Τα σοβιέτ, οι επιτροπές εργασιακών, τα νεοσυσταθέντα συνδικάτα λειτουργούσαν χωρίς σταματημό. Η εξέγερση της 3ης Ιούλη 1917 ήταν μια από τις εκδηλώσεις αυτής της εκκολλημένης βίας.

Από την αρχή οι αναρχικοί αναζητούσαν να υποστηρίξουν αυτό το λαϊκό ρεύμα, για να του παράσχουν ανιδιοτελή βοήθεια.

Όταν η κυβέρνηση Κερένσκι απαξιώθηκε οριστικά το μεγάλο ερώτημα εγέρθηκε: τί θα έπρεπε να γίνει; Να ανατραπεί αυτή η κυβέρνηση και να μπει στη θέση της μια Μπολσεβίκικη κυβέρνηση, όπως το Κομμουνιστικό Κόμμα κήρυττε; Ή να ωθηθεί η επανάσταση προς νέους οικονομικούς και κοινωνικούς ορίζοντες έτσι ώστε οι μάζες, ενισχύοντας τη δράση τους, να γίνουν οριστικά οι ίδιοι κύριοι της κατάστασης και να κάνουν την κυβέρνηση του Κερένσκι να εξαφανιστεί χωρίς να την αντικαταστήσουν με άλλη; (Αυτή ήταν η θέση των αναρχικών.)

Ήταν το πρώτο ρεύμα που νίκησε. Οι μάζες έδωσαν την εμπιστοσύνη τους και τη βοήθειά τους στο Μπολσεβίκικο Κόμμα. Το βοήθησαν να κατακτήσει την εξουσία με την ελπίδα ότι αυτή η νέα «προλεταριακή» κυβέρνηση θα ξέρει τελικά πώς να λύσει τα προβλήματα της επανάστασης. Δύο βασικοί λόγοι εξηγούν την έλλειψη επιτυχίας της αναρχικής ιδέας: 1 – Η

αδυναμία του αναρχικού κινήματος (σε αριθμό και συντονισμό)· 2- Η απουσία στη χώρα ενός εργατικού κινήματος οργανωμένου πριν την επανάσταση. Η εξέγερση του Οκτώβρη-Νοέμβρη 1917 επικράτησε της κυβέρνησης Κερένσκι. Οι Μπολσεβίκοι εγκαταστάθηκαν στην εξουσία. Οργάνωσαν το λεγόμενό τους «προλεταριακό» κράτος.

Το μόνο πρόβλημα που ήτανε έκτοτε σε θέση να επιλύσουν – και αυτό υπό την πίεση των μαζών – ήτανε η εγκατάλειψη του ιμπεριαλιστικού πολέμου. Όσο για τα υπόλοιπα, επέδειξαν ανικανότητα ίση με εκείνη των προηγούμενων κυβερνήσεων (το αγροτικό πρόβλημα, το πρόβλημα της εργασίας, οικονομικά προβλήματα, κλπ., κλπ.) Αλλά – και αυτό είναι το ουσιώδες – προκειμένου να το συνειδητοποιήσουν αυτό οι μάζες χρειαζονταν περισσότερο χρόνο από ό,τι είχαν στο παρελθόν. Και όταν κατάλαβαν τελικά το λάθος τους και ανέλαβαν έναν απελπισμένο αγώνα ενάντια στην ανίκανη νέα εξουσία ήτανε πολύ αργά: η κυβέρνηση, έχοντας οργανώσει εκ των προτέρων τις δυνάμεις της τής αντίστασης και της άμυνας, το λαϊκό κίνημα ήτανε οριστικά συντριμμένο (το Μαχνοβίτικο κίνημα, η εξέγερση της Κροστάνδης του 1921, κ.λπ.) Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου το αναρχικό κίνημα είχε εξαλειφθεί.

Ωστόσο, η στείριότητα των Μπολσεβίικων δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματά τους ανάγκασαν τον Λένιν να υποχωρήσει. Εν όψει της απειλής ενός πλατιάς κλίμακας κινήματος εξήγγειλε τη Νέα Οικονομική Πολιτική (ΝΕΠ) και έδωσε ορισμένη ελευθερία στην οικονομική δραστηριότητα του πληθυσμού.

Αλοίμονο, η ίδια η έννοια αυτής της «ελευθερίας» ήτανε εντελώς ψεύτικη. Αντί για μια ελεύθερη δημιουργική δραστηριότητα από την πλευρά των μαζών σήμαινε ελευθερία για ορισμένα άτομα να συμμετέχουν στο εμπόριο και να πλουτίζουν. Η ΝΕΠ πυροδότησε νέα αύξηση της μπουρζουαζίας και ταυτόχρονα μια τρομερή γραφειοκρατική τάξη και μια μπουρζουαζία σχηματίστηκαν. Εν μέσω όλων αυτών, πέθανε ο Λένιν (1921).

Και έτσι το 1921, κατά την περίοδο του θανάτου του Λένιν, τέσσερα χρόνια ύστερα από την Οκτωβριανή Επανάσταση, δύο γεγονότα πρωταρχικής σημασίας έγιναν σαφή:

1. Η περισσότερο αριστερή πτέρυγα, η πιο προοδευτική, η πιο επαναστατική κυβέρνηση έδειξε να είναι ανίκανη να επιλύσει, με το «προλεταριακό κράτος», τα προβλήματα της κοινωνικής επανάστασης. Αυτή η ανικανότητα οδήγησε σε οικονομική και κοινωνική κατάσταση τόσο λυπηρή που ο μόνος τρόπος διαφυγής ήτανε αυτός τού να δώσει ανάσα σε ένα μισο-πνιγμένο ιδιωτικό καπιταλισμό· 2. Το αληθινό επαναστατικό κίνημα – αυτό των μαζών εν πλήρη κοινωνική δράση – έχοντας καταπνίξει εντελώς μια νέα δολοφονική γραφειοκρατία, καθώς επίσης μια νέα αστική τάξη, άπληστη και σκληρή, που σχηματίστηκαν και εγκαθιδρύθηκαν στις πλάτες των εργατών, τώρα συντρίφτηκε και έγινε αντικείμενο εκμετάλλευσης πιο άσπλαχνα από ποτέ από αυτή τη νέα κάστα ιδιοκτητών. Θα πρέπει να σημειωθεί πως τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνουν απόλυτα τις θέσεις και τις προβλέψεις των αναρχικών.

Πλησιάζουμε στο τέλος της γρήγορης ανασκόπησής μας.

Γνωρίζουμε ότι η δικτατορία του Λένιν αντικαταστάθηκε σιγά-σιγά από αυτήν του Στάλιν, ο οποίος είναι τώρα ο Μεγάλος Αφέντης της ΕΣΣΔ.

Επιπλέον, η γενική κατάσταση που μόλις περιγράψαμε λογικά έδωσε τη θέση της σε δύο κύρια φαινόμενα: τη διαμόρφωση εντός του Κομμουνιστικού Κόμματος της λεγόμενης «αριστερής» Αντιπολίτευσης η οποία, αηδιασμένη από την τωρινή κατάσταση των πραγμάτων, αναζητά μια λύση με την πλήρη κατάργηση της ΝΕΠ καθώς επίσης και σε άλλα μη-πραγματοποιήσιμα μέτρα όπως επίσης και με τη γέννηση του λεγόμενου «Δεξιού» ρεύματος, του οποίου οι αντάρτες – επίσης Μπολσεβίκοι – τρομοκρατημένοι από την πλήρη καταστροφή της χώρας επιθυμούν να ενισχύσουν την καπιταλιστική παλινόρθωση (ειδικά στη γεωργία) ως το μοναδικό μέσο σωτηρίας.

Όσο για τον ίδιο τον Στάλιν και την άμεση ακολουθία του, αυτοί οι άνθρωποι προσπαθούν να πολεμήσουν εναντίον των δύο «άκρων» ενώ όλο αυτό το διάστημα προσπαθούν να διατηρήσουν το στάτους κβο και να αλλάξουν τακτική μεταξύ των αρχών του κομμουνισμού από τη μια πλευρά και της επείγουσας ανάγκης να κάνουν παραχωρήσεις στις δύσκολες ώρες από την άλλη.

Στο αναμεταξύ, η χώρα – της οποίας οι ζωτικές δυνάμεις παραμένουν δεμένες και της οποίας ο εργαζόμενος πληθυσμός στερείται από όλες τις ελευθερίες, από όλες τις πρωτοβουλίες, από όλα τα μέσα δράσης – πέφτει όλο και βαθύτερα στην άβυσσο μιας άνευ προηγουμένου μιζέριας...

Μετάφραση: Αιχμή